

נחישות וחדשנות

אלישע ינאי
יו"ר איגוד תעשיות
האלקטרוניקה
והתוכנה

בשנת 1996 הצבנו לעצמנו יעד להכפיל את תעשיית ההיי-טק מ-6.5 מיליארד דולר ל-13 מיליארד דולר בשנת 2000. מה שאיים על ביצוע המשימה בזמנו היה חוסר הוודאות באשר ליכולתה של האקדמיה לספק את כמות כוח האדם הנדרשת. ענף ההיי-טק תלוי בהכשרתם של בוגרי

אוניברסיטאות בתחומי המדעים וההנדסה. עד אותו זמן סיימו כאלף בוגרים מדי שנה את לימודיהם במוסדות האקדמיים, ורכשו את המקצועות הדרושים לתעשייה זו. מטרתנו הייתה להגדיל את המספר פי חמישה לפחות. הוקמו צוותי עבודה, שהורכבו מנציגי הממשלה, האקדמיה והתעשייה, ובסיוע מימון ממשלתי ותעשייתי הצלחנו להגשים את המטרה מעל ומעבר: כיום מסיימים 8,000 בוגרים מדי שנה את לימודיהם במוסדות האקדמיים, בחוגים המדעיים.

ענף ההיי-טק הגיע לשיאו בשנת 2000, אך לאחריה בא המשבר, ממנו סבלנו פחות או יותר כמו יתר המדינות בעולם. בשנת 2004 חזרנו לנתוני שנת 2000, ואילו בשנת 2005 צפויה התעשייה לצמוח ב-10% נוספים, שיביאו את סך היצוא של ענף ההיי-טק ל-14.8 מיליארד דולר, ועוד כ-1.5 מיליארד דולר לשוק המקומי. האתגר הלאומי הניצב בפנינו כעת הוא להכפיל את הנתונים הללו בחמש השנים הקרובות, קרי, להגיע ליצוא של כ-30 מיליארד דולר ב-2010. זהו אתגר קשה ומורכב לביצוע. ברמה הלאומית, עלינו לעשות כל מאמץ להגיע אליו. אם לא נגיע ליעד ב-2010, נגיע ב-2012. העיקר להמשיך ולצמוח.

הדרך תהיה ארוכה ולא פשוטה, אבל כבר עתה ברור לנו מה נצטרך לעשות כדי להגשים את המטרה ולהגיע ליעד: צריך להמשיך להשביח את המשאב האנושי, להגדיל את מספר החברות הקטנות ולעודד חברות הזנק ישראליות, במיוחד בתחום התוכנה, לעשות מאמצים כדי למשוך חברות רב-לאומיות נוספות לבצע השקעות בישראל, ומעבר לכך – לעבות את מפעלי הייצור של ענף ההיי-טק בישראל.

יחד עם התאחדות התעשיינים, החל איגוד תעשיות האלקטרוניקה והתוכנה לגבש תכנית מפורטת. הגדרנו משימות, גייסנו מומחים, ובקרוב נוכל להציג את דרכי הפעולה המומלצות. מעורבותם ותמיכתם של ראש הממשלה, שר האוצר ושר התמ"ת, כמו גם גורמים אחרים, כבר הובטחו לנו. יחד נגבש תכנית לאומית, שתאפשר להגיע ליעד הנכסף של הכפלת היצוא בתוך חמש שנים.

בתוך מעט יותר מחצי מאה, הצליחה מדינת ישראל – למרות שטחה הזעיר, אוכלוסייתה המעטה והימצאותה בתוך תא שטח גיאופוליטי מורכב למדי – להצמיח לעצמה תעשייה מצליחה של טכנולוגיה עילית, שקנתה לעצמה שם עולמי באיכותה ובחדשנותה. כיום, כמעט בכל מכשיר שזורם בו חשמל – גדול כקטן – יש משהו ישראלי.

נוהגים לומר על ענף ההיי-טק בישראל, כי הוא "הקטר המוביל" של המשק והכלכלה במדינה. הנתונים מדברים בעד עצמם: יצוא ההיי-טק מישראל לרחבי העולם עמד בשנה שעברה על כ-13.4 מיליארד דולר. סכום זה מהווה כ-60% מסך היצוא של ישראל. הואיל וענף ההיי-טק הוא זה שאחראי ליותר ממוחצית הכסף הזר שנכנס למדינה, מובן מדוע מוסכם על רבים כי עתיד הכלכלה תלוי בעתידו.

האתגרים העומדים כיום מול תעשיית ההיי-טק שלנו הם שניים, השלובים זה בזה: קביעת יעד של הכפלת יצוא ההיי-טק מישראל מ-14.8 מיליארד דולר בשנה ל-30 מיליארד בתוך חמש שנים, ובמקביל הכפלת מספר המהנדסים בישראל. לא מדובר ביומרות חסרות בסיס, אלא במטרות בנות השגה, הגם שהן דורשות צעדים מורכבים להשגתן. אם מדינות אחרות בעולם מצליחות במשימות דומות, אין סיבה שישראל לא תעמוד בהן. צריך רק לקבוע את המשימה כיעד אסטרטגי לאומי, ולהתוות בנחישות את המדיניות המתאימה.

